

Konsept

1

Ad. Krigsrapport fra Østlandets luftvernkommando 1940

Da jeg ikke viste av hvem og hvordan de i 1940 forlangte krigsrapporter ville bli benyttet, skrev jeg rapporten for Østlandets luftvernkommando meget kort. Bl.a. tok jeg ikke med de forhold, som ga forklaringen på den lite effektive innsats som luftvernet leverte.

Jeg finner nå de krigens historie skal skrives å burde gi de opplysninger som jeg i 1940 av forannevnte grunner holdt tilbake.

Luftvernet under nøytralitetsvakten 1939 - 1940.

Luftvernet var en relativt ny våbenart som i de 10 siste år før krigen hadde gjennomgått en dynamisk utvikling. Først ved herordningen av 1930 var luftvernets forskjellige funksjoner til beskyttelse av de viktigste militære objekter, blitt samlet i et eget luftvernregiment underlagt Herrens Artilleri. Det viste seg snart at det også var sterkt behov for aktivt luftvern ved en rekke ^{andre} for landets forsynings- ^{viktige} bedrifter, hvorfor en organisasjonsøkning tvang seg frem, og i 1939 ble det bestemt at luftvernet skulde utskilles som eget våben med en generalinspektør som sjef.

I motsetning til de øvrige våben som i sin tid hadde gjennomgått vanskelighetene under oppbygning- og prøveperioden og dermed var kommet over i faste former, måtte luftvernets organisasjon og oppsetning få et uprøvet preg. Det at vi på samme tid gikk inn i en periode med sterk reduksjon av forsvarets øyelser, fritrekking av mennskaper m.v. gjorde ikke saken bedre. Dette var hovedårsaken til luftvernets katastrofale mangel på krigsberedskap, som ^{da} var så meget mer betenkelig fordi den svære utvikling av flyvåbnet i mellomkrigstiden krevde et betydelig høyere krigsberedskap enn i 1914 - 1918.

Slik som organisasjonen var bygget opp hos oss med vesentlig faste luftvern ved viktige objekter, skulle grunnlaget for vårt luftforsvar være en effektiv luftvarsling. Denne var vist nokk planlagt men ikke prøvet i praksis da nøytralitetsvernet ble satt opp. Ved de få og korte luftvernøvelser som var holdt var det vesentlig prinsippet som ble øvet. I realiteten var luftvarslingen nærmest en teoretisk organisasjon. På forhånd var vistnokk utsett de steder hvor varslingen skulde holde til såvel den enkelte post som stedet for innkvartering. Det viste seg at det måtte foretas adskillige endringer med sted, forbi delser, instruksjer m.v. for å gjøre varslingen effektiv, og arbeidet hermed var så omfattende at det på langt nær var avsluttet da krigen kom.

Soldaterne hadde ingen forutsetninger for den tjeneste de fikk bortsett fra noen få som var fra luftverregimentet, mange hadde ingen øvelse i å behandle telefon eller var for sene. Likevel ble de ved mobilisering-en til nøytralitetsvakt satt ut på post uten å avse tid til instruksjon og opplæring.

De utarbeidete instruksjer ble ikke fulgt. Dels hevdet varslingsjeferne at de ikke hadde hatt tid til å foreta inspeksjon eller opplæring, dels hadde de ikke forutsetninger for å oppfylle de krav som instruksjerne satte til dem. Feilene ble vis nokk rettet i størst mulig utstrekning ved flere inspeksjoner fra Ö.Lv.No. men det var ikke nokk.

Varslepostenes utstyr var helt utilfredstillende. Eksempelvis manglet kupper og ski, og hva materiell angikk i stor utstrekning kikkest og kompass samt kart. Av ammunisjon var det bare 10 patroner til fordeling på hele poststyrken. De tok utrolig lang tid for å bli atlevert det nødvendigste. Noe ble ikke utlevert i det heletatt tross gjentagende parringjer til luftverregimentet, hvis intendant klaget over manglende arbeidshjelp til de mange gjør mål som påhvilde ham.

Når hertil kom at det meste personell ikke hadde gjort tjeneste på mange år eller ikke var övet i det heletatt, og at det ledende befalet var overfört fra andre våben med et 14 dages teoretisk kursus bak seg, kan man forstå hvordan det hele lå an. Herom ble det sendt frem rapporter som ikke foranlediget noen endring, inntil Departementet hastende fant at det burde gåes over til en ny ordning med sivil vakt og hjemsendelse av luftvarslingemannskaperne.

Luftverartilleriet. Likhende feil og mangler som gjorde seg gjeldende ved varslingen, kom enda tydeligere frem ved de forskjellige kampdø, og her var i større grad enn ved varsletjenesten, kyndighet og övelse, samt brukbart materiell påkrevet.

Personell. Ö.Lv.No.s mobiliseringsoppsetning forutsatte omlag 3000 mann hvorav 300 befal fordelt på 90 adskillte kampdø. På et par unntagelser mer fantes intet fastlönnt befal ved de store kommando. Det ble etterhvert innbeordret vernepliktige ulönnete og utskrevne med kursusutdannelse og som var minimal når det gjallt luftvern. Det var en broket skare som representerte alle alderstrin og felles for de fleste ^{del} at de ikke hadde hatt skikkelige övelser på mange år. Det viste seg meget snart under nöytralitetsvaktens at mange savnet elementære militære kunnskaper av generell art. De var ikke alene ukjennt med de nyere reglementer, men hevdet i stor utstrekning at de ikke hadde fått seg tilstillet reglementer utkommet etterat deres ordinære fredstjeneste var avsluttet. Deres faglige kvalifikasjoner representerte således et lavmål.

Utskrivningen av soldater var ikke stor nokk til å fylle mobiliseringsoppsetningen, eller til å greie avlösningsprobleme. Av denne knappe styrke var en del eldre årsklasser overfört fra

artilleriet og av de yngre årsklasser var 1/3 fritrukket. Da det kunde regnes med 20 - 30 % avgang og svikt, måtte vi komme i en meget preker personellsituasjon ved mobilisering. Forøvrig skal nevnes at utskrivningen var spredt over hele landet unntatt Nord-Norge. Fordelingene og soldaterne fikk derfor mobiliseringsordren for sent og iallfall de fritrukne hadde ingen forestelse av betydningen ved raske fremmøte. Dette trakk segledes uforholdsmessig ut.

Matriell. Matriellmangelen var helt åpenbar og det artilleristiske utstyr var stort sett av gammel dato. Bare Oslo luftvern (og Rjukan med Herøya bekostet av Hydro) hadde en moderne oppsetning, mens de andre luftvern måtte ta til takke med matriell fra bl.a. forrige verdenskrig. Her var eksempelvis ildledning, matriellet langsomtvirkende og ubrukelig over for moderne flysvære angrepsfart.

Transportmatriellet var helt utilstrekkelig og de fleste luftvern hadde bare en lastbil. Raske forflytninger av luftvernet var ugjørlig. De forutsette ambulerende oppgaver hadde derfor bare teoretisk interesse, da luftvernet stort sett var låst til sine objekter.

Kanonammunisjonen var et bedrøvelig kapital. Dens brukbarhet var i høy grad tvilsom bl.a. på grunn av upålitelige brannrør og ubrukbare temperingsapparater. Disse forhold gjorde at en måtte regne med en dødtid som var uforenlig med hurtigskytende skyts.

Man får vel si at luftvernets beredskap var på lavmålet særlig når en tok hensyn til det store svikt i øvelseberedskap og med bl.a. manglende øvelser på vintertid

✓ Allerede i 1936-

x Se rapport om luftvern

Dette var stort sett årsakerne til at luftvernet ved mobilseringen av nøytralitetsvaktene måtte karakteriseres som uforsvarelig og ineffektivt. Ved krigstilstand ville vi altså stå med et vern som var temmelig verdiløst for landets forsvar og som ville bringe os tap til ingen nytte. Og det var min faste overbevisning at krig på vort territorium ikke var til å unngå i det pågående verdensoppgjør, hvor interesser og politiske styreformere stod sterkt mot hinanden som aldri før i menneskenes historie. På grunn av mine militære forutsetninger basert bl.a. på tjeneste i utlandet mente jeg å ha forutsetninger til å bedømme situasjonens alvor for vort land. Jeg hadde nøye fulgt flyvåbnets utvikling siden jeg under forrige verdenskrig i 1917 hadde gjort tjeneste som militærflyver ved E.F.C i England, i 1924 ved 18. Regiment d'Aviation på Le Bourget, Frankrike, og senere studier ved luftvernet i Tyskland i 1936. Utviklingen medførte at "Coup de main" taktikken etter vilde komme i høysetet og som følge derav lå vort land i faresonen. Jeg fremholdt til stadighet dette syn overfor regimentsjefen som var av motsatt oppfatning. Og jeg fant ingen forståelse da jeg ved krigsutbruddet i høsten 1939 fremholdt nødvendigheten av iløpet av kommende vintre ved intense øvelser planmessig å øke vort krigsberedskap, så langt råd var.

Mot en slik mangel på forståelse reagerte jeg så sterkt at jeg satte min stilling inn på gjennomføring av denne plan, og av den grunn fikk min oppførelse som sjef for Østlandets luftvernkommando den form og det resultat som her punktvis skal gjengis.

 Jeg tillater meg å gjøre oppmerksom på at allerede i 1936 da jeg ble beordret som garn. major til luftvernregimentet ga jeg uttrykk for min oppfatning til daværende oberst Ruge under hans arbeid med organisasjon av et eget luftvåben.

Jeg påpekte flyvåbnets store betydning og de derav følgende endringer i taktiske og strategiske oppfatninger. Med dette for øye betegnet jeg dengang vort luftvern som en illusjon

Östlandets luftvernkommandos oppsetning til nöytralitetsvakt 1939-1940.1. periode 1/9 - 31/10.Gangen i arbeidet for å bedre luftvernets krigsbereidskap.

Da luftvernet den 1/9 1939 ble mobilisert til nöytralitetsvakt måtte det falle en rekke viktige beredskapsoppgaver på Ö.Lv.Ko. Dette var den eneste oppsetning som kunne løse slike oppgaver, og de hørte naturlig hjemme her da det vesentlige av landets luftvern og utdannet befall sorterte under denne kommando.

Da som nevnt den for luftvernet disponible mannskapsstyrke lå betydelig under mobiliseringsforutsetningen, og omlag halvparten av soldaterne var uövet i bruken av det matriell de skulde betjene, kom övelsesberedskapet i første rekke. Det gjallt nu å planlegge en rasjonell og raskt virkende övelsesordning, men da det ikke fantes noen matriellreserve var en tvunget til å desentralisere utdannelsenslik at det til hvert luftvern ble innkallt en kontigent uövete, som ble avløst omlag hver annen måned. På den måte regnet jeg med å få oppövet hele mannskapsstyrken i løpet av riktighalvåret, og med nødvendig supplering vilde tilslutt avløsningsproblemet la seg løse. Övelsene ble også igangsatt etter disse retningslinjer ved alle luftvern som var underlagt Ö.-v.Ko.

Men denne min plan ble stoppet på høyere hold. Da vi var kommet igang hørte jeg at myndighetene hadde tatt opp forhandlinger om å inndre nöytralitetsoppsetningen. Disse forhandlinger gikk utenom meg som ansvarlig sjef kommandoens övelsesberedskap, men jeg bragte på det rene at den reelle grunn for inndragningen var at det gikk med uforholdsmessige utbetalinger, som en ikke hadde dekning for. Argumentet fra militær side var at det manglet avløsninger til å holde det gående.

Den 16/9 fikk jeg gladelig fra Regimentet anmodning om å framkomme med forslag om en nyordning hvorunder øvelsene skulde sløyfes, nøytralitetsoppsetningen inndras og matriellet lagres med en stående vakt. Jeg svarte at under den foreliggende situasjon var dette et uansvarlig tiltak, og foreslo istedet nøytralitetsvakten oppretholdt med øvelsesavdelinger og innkallelse av alle uøvetfremover. Det ble likevel gitt kategorisk ordre om at nøytralitetsvakten skulde inndras, men ved de konferenser som ble holdt ved Regimentet om iverksettelsen av inndragingen, fremholdt jeg alltid så sterkt som mulig mit krav om øvelser. Hver gang ble jeg avvist.

Da kom K.G.s bestemmelse nr. av 13/10 som gikk ut på at luftvernets øvelser skulde stoppes den 31/10, beredskapsstyrken hjemsendes og matriellet lagres under oppsyn av 8 manns vakter med avløsningstørnner på 45 dager.

Mens det var krig like utenfor Norges grenser ble det ved luftvernet vort kallet inn uøvete soldater som bare gikk vakt ved det matriell de skulde betjene i kamp. Etter 45 dagers vakttjeneste ble disse soldater sendt tilbake til distriktet like uøvet som da de måtte til militærtjeneste.

Jeg fortsatte kampen mot denne meningsløse ordning og fremholdt i en rekke skrivelser overfor Regimentet mange tungtvæsende argumenter for at den nuverende ordning var ansvarsløs.

K.G.s forutsetning for denne hviletilstand var at luftvernet skulde være kampklart innen to døgn etter at ordre om fullstendig oppsetning var gitt av K.G. Jeg på min side gjorde uttrykkelig oppmerksom på at denne forutsetning ikke holdt.

Jeg fikk ikke engang over på mine velbegrunnede og uimotsagte skrivelser, tiltross for at jeg bad om at mit syn ble forelagt på høyere hold, selv om Regimentet ikke var enig.

I november fikk kommandoen en anmodning om snarest å innsende til K.G. de utdrag av etterrapporten som hadde særlig interesse. I denne forbindelse tok jeg saken opp igjen den 28/11 og understreket på nytt vårt katastrofale mangler på beredskap, og for å sikre meg at dette kom frem til høyeste hold, stilte jeg skrivelsen til K.G. Denne ble tilbakeholdt av Regimentet.

Jeg tenkte meg at i tilfelle Generalstaben grep inn gjennom en personlig kontakt, var det en mulighet for å løse problemet. Jeg oppsøkte derfor etterhvert de ansvarlige sjefene i Generalstaben og ba dem påvirke regimentsjefen. Disse var for såvidt enig i nødvendigheten av øvelser, men mente at det var ugjørlig å få ham til å endre standpunkt.

I slutten av november kom jeg under vær med at Regimentet ble pålagt å opprettholde vaktordningen også fra neste skift den 15/12, og da Sovjetarmeen bombet Helsingfors den 30 nov. så jeg meg tvunget til å fremme saken utenom Regimentet. Jeg satte opp en melding om de uholdbare tilstandene ved luftvernet og sendte denne direkte til K.G. med gjengitt til Regimentet, og håpet at et så radikalt ^{senere} skritt skulle gi positivt resultat. Men da jeg et par dager senere henvendte meg til Generalstabens operative avdeling fikk jeg det svar at min melding desværre ikke vilde foranledige noen endring i de bestående forhold fordi sjefen for luftvernregimentet som var blitt forelagt saken, på det nåværende tidspunkt ikke kunde anbefale innsettning av øvelser. På sin side kunde K.G. ikke desværre den høyeste fagmyndighet.

Imens øket krigssituasjonen i alvor. Under krigen mellom Finland og Sovjetarmeen var Norges stilling blitt ennå mer utsatt bl.a. ved transitt av krigsmateriell og overflyvning av britiske kampfly over vårt territorium. Jeg fant derfor å måtte løse denne saken ut fra følgende syn:

Som sjef for Østlandets luftvernkommando hadde jeg ansvaret for og den direkte kommando over luftvernpersonellet som sansynlig følgelig og uten varsel vilde komme i kamp. Moralsk kunde jeg ikke fritas for dette ansvar ved bare å sende frem papir som ikke førte til noe resultat. Jeg hadde intet annet valg enn å fremtvinge en ordre.

Den 18. des. gikk jeg personlig opp i Forsvarsdepartementet og ba om en konferanse med forsvarsministeren. Avdelingsjefen gjorde oppmerksom på at statsråden var syk og at departementet bestyrtes av statsministeren. Den forønskete konferanse kunde derfor ikke finne sted. Jeg fremsatte da mit krav om øvelser for Avdelingsjefen, men det var ikke mulig å få noe bindende tilsegn om oppsetning av nöytralitesvakten igjen. Jeg måtte derfor sette hart mot hart og gi mit ultimatum: "Hvis det ikke öyeblikkelig blir gitt ordre fra departementet til K.G. om å inkalle luftvernet til övelser går jeg fra min stilling som sjef for Østlandets luftvernkommando". Det hjalp. To dager etter ble jeg kallt til konferanse hos generalstabsjefen hvor regimentsjefen og sjefen for den operative avdeling var tilstede. Etter noen motstand måtte regimentsjefen gå med på å sette igang övelser, etter at generalstabsjefen hadde gjort oppmerksom på at det var en ordre fra departementet. Det var ikke mulig for meg å få regimentsjefens medhold i at situasjonen krevet rask igangsetting. Han fastholdt at det ikke var gjörlig å begynne oppsetningen för langt ut i januar.

Jeg gikk derfor til sjefen for mobiliseringsavdelingen og påpekte nytten av en mobiliseringspröve for luftvernet. Han viste forståelse av situasjonen, og foranlediget at luftvernet ble mobilisert straks på nyåret.

Som ventet viste det seg at mobiliseringen tok adskillig mer tid enn de forutsatte to døgn, og da luftvernet endelig ble mell klart den 12/1 1940, sendte jeg frem en orientering vedrørende de manglende kampberedskap fremover, slik at de ansvarlige myndigheter skulde være helt klar over forholdene, og ikke nære noen illu sjoner. I denne forbindelse foreslo jeg at det iallfall burde henst les til myndighetene å sette fart på og øke de passive og sivil luftverntiltak, som lå langt tilbake. Dette ble ikke anbefalt av Regimentet.

Nøytralitetsvektperioden 12/1-8/4 1940.

I den eksercer rapport som ble innsendt etter forrige periode var det pekt på nødvendigheten av å ta opp en rekke bered skapstiltak som var blitt stoppet, og nå gjallt det å gå igang med forsert tempo for å ta igjen den tapte tid.

Bedring av øvelsesberedskapet. For soldaternes vedkommende ble det gått frem etter vesentlig de samme retningslinjer som om høsten, altså med skiftvis innkalling av øvete kontigenter. Forskjellen var imidlertid den at nå skulde dette foregå på vintertid og da det var første gang luftverneoppsetningen arbeidet under slike temperatur- og fuktforhold, måtte øvelseprogrammerne legges an med det for øye å høste de nødvendige erfaringer snarest mulig.

For befalets vedkommende måtte det p.g.a. tidens knapphet settes igang korte kursar. Da forrige periode var blitt avbrutt før det var anledning til skarpskyttingsøvelser, og da man savnet erfaringer for funksjoneringen på vintertid, var et kontinuerlig skytekursum med kanoner det første som ble foreslått. Til tross for at forslaget var av gammel dato og tatt opp igjen den 10/1 1940 kom det desværre ikke igang før 12/2. og ble stoppet etter 3 ukers tid. Forslaget om en kontinuerlig skuteutdanning førte altså ikke frem.

Man fant det rasjonelt å legge skytekurset til Stavern, hvor en realistisk og feltmessig skarpskytning kunde foregå fremover. Dette også fordi befalet i høy grad var nødvendig for soldatopp- læringen ved luftvernene og bare kunde avgis til kursar i begren- set utstrekning. Det var særlig batterikommandøerne det gjallt å gi nødvendig opp trening. De hadde ingen rutine. Deres utdannel- se i å lede skyting var noen få gangers kommando over et par avprossete kanoner under skyting av ca. 10 min. varighet. Luftverndalingstjenesten måtte også bedres, da det fremdeles klik- ket ved forbindelserne og matriellet. Hertil kom også at en fler- het av de sjefar som var nyttat ved første oppsetning, var for unge til oppgaven som samlestasjonsledere. Man fant at de burde utskiftes med eldre befalet overført fra andre våben. Derfor ble det foreslått kursar for samlestasjonsbefal samtidig som man tok opp forberedelsen av kursar for våre værlingsoldater. Først i slut- ten av mars kom dette igang og det måtte arbeides under meget vanskelige forhold. Departementet stilte bare et klasseværelse i 2. divisjons skole til disposisjon. Selve undervisningen ble for- tatt av luftvernets offiserar i deres fritid uten godtgjørelse. Det er klart at en slik undervisning bare kunde bli rent teoretisk og under så vanskelige arbeidsforhold kunde den ikke bli tilfreds- stillende. Og det var bare det i Oslo værende befalet som kunde nytte godt av opplæringen. Kommandoen hadde forutsatt et mer effekt- og bredt anlagt tiltak for å bøte på manglerne når det gjallt en såvidt viktig tjenestegren.

Personellmanglen var som nevnt et vanskelig problem. En øket ut- skrivning eller overføring fra andre våben kom desværre ikke på tale.

Ved et våben som luftvernet med sit skarpe beredskap måtte en regne med en sterk slitasje på personellet, hvorfor det trengtes et betydelig overskudd til avløsninger. Det burde være så meget övet personell ved kampfølelsen at en helst hadde en komplett betjening til avløsning.

På denne tid hadde vi bare en liten reserve, vesentlig övet av drøkklassen¹⁹¹⁷. På grunn av tidens knapphet måtte en se seg om etter andre utveier og kommandoen tok initiativet til hvervning av frivillige og fremkom med et forslag til øvelsesordning for denne kategori.

Tiltak for supplering av skyts, ildledningsmateriell m.v. Det som mest trengtes var moderne ildledningsmateriell, lyskastere, avstandsmålere, lytteapparater, maskinkanoner, grovkalibrede mitrøsjer. Det hadde som kjent ikke vært mulig å få avsatt bevilgninger til dette viktige formål, men man hadde vært henvist til for en stor del å nytte foreldet og praktisk talt ubrukbart materiell. Istedet fikk luftvernet i oppdrag å lage en luftvernutstilling om høsten på Sidsvoll plass for å oppmuntre publikum til en innsamling for innkjøp av krigsmateriell. Foruten at dette bare kunde bli en drøpe i havet, viste det offentligheten hvor lett vore myndigheter behandlet vort krigsberedskap. Det virket nærme som en kamouflasje av situasjonens alvor, hva også vort demonstrasjonsbefal innrapporterte. Stort sett ble det en fiasko, bare enkelte større bedrifter så seg nødsaget til å stille beløp til disposisjon for innkjøp av maskinkanoner, da det fra offisielt hold ble antydnet at de selv måtte bære ansvaret ved å være forsvarsløse i tilfelle av bombeangrep.

Vore forslag om å sette igang prøver for å ta stadd-

punkt til var konesammensjones brukbarhet førte desverre ikke frem.

De opsatte luftvern var fra første oppsetning henvist til den uhensiktsmessige, sprætte og høstbare innkvartering, hvorfor kommandoen allerede om høsten gikk inn for bygging av braker, sentralkjøkkener og ordning av skikkelige depotforhold.

Det vil forøvrig av ekspensjonsrapporten fra første periode, med de senere påmindelser fremgå at kommandoens mange forskjellige forslag til bedring desverre ikke var kronet med held.

Dette skyldes bl.a. den administrasjonsordning som var etablert ved nøytralitetsvaktens oppsetning, og Ö.l.v.f.o. fant det derfor nødvendig å fremme et forslag til K.G. om at ^{ordningen} ts ^{ordningen} opp til revisjon. I denne forbindelse skal jeg nevne noen ord ^{en} dette forhold.

Det administrative arbeid ved Östlandets luftverakommando bød på en mengde vanskeligheter som måtte overvinnnes. Årsaken var naturligvis mangelen på kvalifisert personell. Når dette skal bedømmes må en ta i betraktning at kommandoens ekspedisjonsordning var nystartet og måtte gjennom et prøvestadium. Til hjelp hadde sjefen bare uövete (en ul. kaptein og en vpl. fanrik som i løpet av høsten skiftet tre ganger). Allerede i første periode hadde kommandoen over 1500 skriftlige ekspedisjoner pr. måned foruten alle telefonekspedisjoner til koblede. På nyåret øket dette til omlag 100 ekspedisjoner pr. dag. Den opprindelig forutsatte administrasjon vokste naturligvis uforholdsmessig p.g.a. alle de forsømte tiltak som kommandoen følte seg forpliktet til å sette ut i livet. Arbeidsmengden stod ikke tilbake for Regimentets, med sit veltrenete fastlønnte og tilbeordrede befall.

Arbeidet gikk likevel urrett som oftest på dagen takket være personellets oppofrende arbeid.

Allerede i første periode fikk jeg imidlertid inntrykk av at Regimentet, hvor igjennom alle forslag av betydning skulde passere, ikke kunde holde takt med kommandoen. I bevisstheten om at dette forhold var av avgjørende betydning og da situasjonen krevde raske avgjørelser, hadde jeg høsten 1939 av hensyn til luftvernets beredskap funnet å måtte foreslå for K.G. en radikal endring. Den gikk ut på å løse Ö.Äv.Ko. fra Regimentet og stille den direkte under K.G. Begrunnelsen kunde etter min oppfatning være hjemlet i pkt. 8 "Regl. f. administrasjonen i krig", hvor det bestemmes at feltoppsetningerne skal administreres selvstendig. Og man kunde likegodt anse kommandoen som en feltoppsetning istedetfor nøytralitetsvakt. Dette ble avslått, da jeg i sakens anledning ble kallt til K.G. Resultatet herav viste seg enda tydeligere i 2. periode hvor samarbeidsvenskerne øket katastrofalt.

F. Tellefsen